

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מבוא לספרות העממית: מן המקרא ועד האגדה האורבנית -
17110

תאריך עדכון אחרון 17-08-2025

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: ספרות עברית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר דודו רוטמן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: dudurotm@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: ד 12:00

מורי הקורס:
ד"ר דוד יחזקאל רוטמן

תאור כללי של הקורס:
כניסה לעולמה של הספרות העממית, דרך הכרת היסודות התאורטיים והפואטיים של הספרות העממית, הסוגות (הז'אנרים) העיקריות בעיצובה ומגמות מרכזיות במחקרה, והכרת המהלכים העיקריים של סיפור העם העברי מראשיתו בתקופת המקרא ועד לסיפורי העם בישראל המודרנית.

מטרות הקורס:
היכרות עם הגישות המרכזיות לחקר סיפורי עם ועם הז'אנרים המרכזיים בתחום. בקיאות ביסוד העממי בסיפורת העברית לתקופותיה.

תוצרי למידה
בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:
לנתח סיפורי עם עבריים בגישות פולקלוריסטיות

דרישות נוכחות (%) :
80

שיטת ההוראה בקורס: הוראה פרונטלית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:
1. מהי ספרות עממית? הגדרות. ספרות עממית שבעל-פה והספרות הכתובה. 2. הז'אנרים של הספרות העממית (שיעורים 2-5). 3. אסכולות ושיטות מחקר בספרות העממית (6-8). 4. תולדות הספרות העממית העברית (9-13)

חומר חובה לקריאה:
נוי ד., "פולקלור - הגדרה ותיחום", בתוך: ת' אלכסנדר (עורכת), "עד עצם היום הזה..." על אמנות ההיגוד של המספר העממי, רמת גן תשנ"ג, עמ' 17-38
יסיף, ע., "הספר העממי - פולקלור או תרבות פופולארית", מחקרי ירושלים בפולקלור יהודי, א (תשמ"א), עמ' 127-133.
Honko, L., "The Problem of Defining Myth", in: Dundes, A. (Ed.), Sacred Narrative. Readings in the Theory of Myth, Berkeley 1984, pp. 41-52
שנהר, ע. "עולם הסמלים של המעשייה", בתוך: שנהר, ע., מספר, סיפור, קהל, תל-אביב, 1994, עמ' 45-66.
יסיף, ע., סיפור העם העברי: תולדותיו, סוגיו ומשמעותו, ירושלים תשנ"ד עמ' 22-31, עמ' 371-380
הנ"ל הנ"ל - "הומור יהודי", זמן יהודי חדש: תרבות יהודית בעידן החילון - מבט אנציקלופדי (ג'), עמ' 309-314

חזן-רוקם, ג., "חקר תהליכי התמורה בסיפור העממי", מחקרי ירושלים בפולקלור יהודי, ג (תשמ"ה), עמ' 129 - 137
בטלהיים, ב., קסמן של אגדות, תל-אביב תש"ם, עמ' 187 - 217.
בן-עמוס, ד., "הגדרת הפולקלור בהקשר התרבות", הספרות ד (תשל"ג), עמ' 416 - 426.
קירשנבלט-גימבלט, ב. "המשל בהקשר-ניתוח פעולות הגומלין החברתיות של היגוד סיפור", הספרות 20 (1975), עמ' 84 - 97.
זקוביץ, י., "מסיפור שבעל-פה לספרות שבכתב במקרא", מחקרי ירושלים בפולקלור יהודי, א (תשמ"א), עמ' 9 - 43.
שנאן, א., "ספרות האגדה: בין היגוד על-פה ומסורת כתובה", מחקרי ירושלים בפולקלור יהודי, א (תשמ"א), עמ' 44 - 60.
שנהר, ע., (1994). "ההיגוד הישראלי", בתוך: שנהר, ע., מספר, סיפור, קהל. תל-אביב, עמ' 87 - 104
רוזן א., "אם תרצו, אין זה רק סיפור אישי - היסטוריה שבעל-פה כמעצבת עבר והווה, סדן (ו), עמ' 13-2

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 90 %
השתתפות פעילה / עבודת צוות 10 %

מידע נוסף / הערות: